

Handläggare
Christina Malmqvist
Telefon: 08-508 36 222

Till
Äldrenämnden
Den 20 oktober 2015

Samverkan när enskilda/patienter behöver praktisk hjälp med egenvård

Förvaltningens förslag till beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Äldrenämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen för vidare beredning.

Ann-Christine Hansson
Förvaltningschef

AnnMarie Ståhl
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunförbundet Stockholms Läns styrelse beslöt den 4 juni 2015 att rekommendera kommunerna att anta den reviderade överenskommelsen "Samverkan när enskilda/patienter behöver praktisk hjälp med egenvård". Överenskommelsen tydliggör hälso- och sjukvårdens ansvar för bedömning, planering och uppföljning av egenvård samt att ange vilka krav som ställs på hälso- och sjukvården vid egenvårdsbedömningar. Begreppet egenvård avser en hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal har bedömt att den enskilde/patienten själv kan utföra eller ansvara för med praktisk hjälp. Äldreförvaltningen bedömer att överenskommelsen skapar goda förutsättningar för den enskildes/patientens egen beslutsförmåga och delaktighet.

Bakgrund

KSLs styrelse beslöt den 4 juni 2015 att rekommendera kommunerna att anta den reviderade överenskommelsen "Samverkan när enskilda/patienter behöver praktisk hjälp med egenvård" (enligt Dnr 150-218/2015).

Innehållet i överenskommelsen är framtaget av hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF), Stockholms läns landsting och Kommunförbundet Stockholms Län (KSL)

på uppdrag av presidierna för landstingets hälso- och sjukvårdsnämnd och KSLs styrelse.

Socialstyrelsen föreskrift om bedömningen av egenvård gäller inom verksamhet som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och till vissa delar socialtjänstlagen (SoL) och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Begreppet egenvård avser en hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal har bedömt att den enskilde/patienten själv kan utföra eller ansvara för med praktisk hjälp. "Samverkan när enskilda/patienter behöver praktisk hjälp med egenvård" syftar till att främja den enskildes/patientens autonomi, beslutsförmåga, delaktighet och integritet samt hög patientsäkerhet.

Överenskommelsen tydliggör hälso- och sjukvårdens ansvar för bedömning, planering och uppföljning av egenvård samt att ange vilka krav som ställs på hälso- och sjukvården vid egenvårdsbedömningar.

Ärendet

HSF, Stockholms läns landsting och KSL har i partgemensamma grupper med sakkunniga från kommunerna och landstinget reviderat tidigare upprättad länsövergripande överenskommelsen "Samverkan när enskilda/patienter behöver praktisk hjälp med egenvård".

Socialstyrelsens föreskrift om bedömningen av egenvård¹ ställer krav på att huvudmännen för hälso- och sjukvården och socialtjänsten tillsammans ska utarbeta övergripande rutiner för samverkan i samband med egenvård.

Denna egenvårdsöverenskommelse avser individer där en legitimerad yrkesutövare har bedömt att den enskilde/patienten själv kan ansvara för, men inte helt självständigt klarar att utföra, en hälso- och sjukvårdsåtgärd som har bedömts som egenvård.

Överenskommelsen gäller därmed dem som behöver praktisk hjälp av personal med utförandet. Grunden är att den enskilde/patienten själv ska kunna *ansvara* för sin egenvård.

För vissa enskilda/patienter sker en gradvis försämring av den kognitiva förmågan, till exempel för dem som har drabbats av en demenssjukdom. Egenvård är möjlig i ett tidigt stadium då den enskilde/patienten har förutsättningar att själv klara av att ta ansvar för åtgärden och instruera någon att hjälpa till. Olika yrkesgrupper behöver samverka med varandra så att egenvården kan genomföras

¹ Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2009:6) om bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård

på ett säkert sätt. Det gäller såväl inom respektive berörd verksamhet som mellan kommunens och landstingets olika verksamheter. En hälso- och sjukvårdsåtgärd får inte bedömas som egenvård om riskanalysen visar att det finns en risk att den enskilde/patienten skadas.

Av planeringen ska det tydligt framgå när uppföljning och omprövning ska genomföras och vem som ansvarar för detta. Bedömningen av egenvård ska följas upp regelbundet. Uppföljningsansvaret får överlämnas till en annan aktör, till exempel från slutenvård till primärvård, om det finns acceptans för detta hos den nya aktören. Uppföljningsansvaret kan bara innehas av hälso- och sjukvårdspersonal. Den enskilde/patienten, närstående och personal kan bidra med viktiga observationer.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av äldreförvaltningen. Kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) har tagit del av ärendet den 13 oktober 2015. De fackliga organisationerna har tagit del av ärendet i förvaltningsgruppen den 14 oktober 2015.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Äldreförvaltningen bedömer att överenskommelsen ”Samverkan när enskilda/patienter behöver praktisk hjälp med egenvård” skapar goda förutsättningar för den enskildes/patientens egen beslutsförmåga och delaktighet. Den enskilde/patienter ska därmed kunna uppleva vården och omsorgen som en helhet vid hälso- och sjukvårdens bedömning, planering och i förekommande fall socialtjänstens biståndsbeslut om praktisk hjälp vid egenvård.

Bilaga

1. Samverkan när enskilda/patienter behöver praktisk hjälp med egenvård